

מיכתבים

ביצה היסטורית

עוד על שיאים ביצתיים (תמרו-ריס", העולם הזה 6.7.88 והלאה). מן הראוי שלא לזלזל בביצת היען מהאוו. ביצה של שני קילו ו-300 גרם לא מוטלת כל יום. עובדה: ביצת התרנגולת הכבדה ביותר שזוהתה אייפּעם (בלול אמריקאי, ב'1956) שקלה רק 454 גרם, כולל קליפה כפולה ושני חלמונים. **שרגא רבינוביץ**, הרצליה

יוד הכנסת כולה

על גישתו של יוד הכנסת לסיעות בכנסת (ב"במדינה", העולם הזה 29.6.88)

הכתבה "עזות מצח" מבקרת אותי על דברים שיוחסו לי, שכביכול אמרתי. אבקש להעמיד רב-ימים על דיוקם:

בכתבה נאמר כי "שלמה הלל יושב בתפקידו תודות לקולות הרשימה המתקרמת לשלום". זוהי קביעה מוגזמת במיקצת, שהרי נבחרתי ברוב של 60 חברי הכנסת, לעומת 46, כך שקשה לומר כי שני הקולות של הרשימה המתקרמת הכריעו את הכף, והם הם ש"הושיבו" אותי על כס היר"ר.

מאידך, שמחתי בתמיכתם של חברי המתקדמת, והערכתני מאוד את שיקול דעתם והחלטתם לתמוך במועמדותי.

עם כל ההערכה, הכבוד והתודה, לא התחייבתי, וכלל איני מעלה על דעתי, לקבל את עמדותיהם של כל אלה שהצביעו עבורי, או לתמוך במיפגעותיהם. לעומת זאת, עם בחירתו לתפקיד יוד הכנסת, הצהרתי כי אני רואה עצמי כיו"ר הכנסת כולה, על כל סיעותיה וכי אעשה כמיטב יכולתי להבטיח ניהול תקין של חיינו הדמוקרטיים ולכבד את זכויותיהם גם של אלה שדויערו תיהם אינן מקובלות עלי.

גם אינני יודע על סמך מה מסתמכת הכתבה, בטענה כי התלוננתי בכיכול, כי בכנסת מצוייה הרשימה המתקדמת. אין זו ררכי להביע עמדה לגבי ייצוגן של מיפגעות וסיעות בכנסת, פרט לעובדה כי אני שולל בתכלית תנועות גזעניות. **שלמה הלל**, יוד הכנסת, ירושלים

כתובת המערכת

קוראים המבקשים לכתוב למערכת העולם הזה מתבקשים לדייק בכתובת המערכת: רחוב גורדון 3, תל-אביב, מיקוד — 63458.

בשעת הצורך ניתן גם לפנות בטי-לפון — 232262 (03), בפקסימיליה — 245242*3-972. מנוי 2009, ובטלסקס — RMYM IL 341667.

חלף עם הרוח

בקיץ 1963 שררה בארץ אווירה של פיתוח וצמיחה ושרמיסטריותהייתה של אותם ימים, פינחס ספיר האגרות, טרח והביא ארצה משקיעיהן לא לשכנעם בכדאיות ההשקעה במשק הישראלי. על משקיע מן אחר, שבא ארצה ככוחות עצמו ועל מה שארע לתוכנית ההשקעה שלו, דיווח העולם הזה בתמרוך המשק, של מרוך במדינה, כגלוינו שהופיע השבוע לפני 25 שנה.

בין משקיעיהן היו הזרים שמילאו בשבועות האחרונים את מלונות הפאר בארץ בלט גבר בלונדי גבה'קומה (1.87 מטר) ודק'גו, לבוש בקפידה שמרנית. היה זה אחד מגדולי אנשי העסקים בהולנד, ראלף ואן-דר-יוולדה, שעסקו עיסקי-אוויר. כי ואן-דר-יוולדה, לוחם מחתרת הולנדי, שהציל בימי מלחמת העולם עשרות רבות של יהודים תושבי רובעו, קולסינגל שבאמסטרדם, התעשר בראשית שנות ה-50 מעיסוק הולנדי וותיק: הקמת טחנות-רוח.

כחסיד-אומות העולם ביקש ואן-דר-יוולדה לתרום מהידע שלו ומהונו לישר-אל, ואף תיכנן להקים בארץ שרשרת טחנות-רוח. אך כאשר הגיע החודש ארצה, ציפתה לו אכזבה קשה. תוכניתו חלפה עם הרוח. התברר לו כי הרוחות המצויות בארץ אינן בתכיפות ובעוצמה המספיקות להנעת טחנות-רוח.

(המשך מעמוד 3)

קיסריה שחידשו חידוש מהפכני: שי לכל אדם הבא לחתונה.

אם מינהג זה ישתרש, ובמקום שלכל חתונה שאנחנו באים אליה נצטרך לקנות מתנה, עוד נקבל מתנה ככואנו לחתונה, קיים סיכוי שהאר-בררפאט שלנו יירד סופי-סוף, ברוח בקשתו החרי-זרת ונשנית של מנהל הבנק שלנו. **יואב רנון**, באר-שבע

עוד לורד אחד

על מועמדים לבית-הלורדים הישר-אלי (אבן מאסו הבונים", יומן אי-שי", העולם הזה 29.6.88)

לוא היתה מתקבלת בשעתו הצעתו של מי שהיה או בהר הכנסת, אורי אבנרי, לא היה כיום אבא אבן הלורד היחיד שראשי התיבות של שמו (א"א) מאשרים את טיבו.

העולם הזה שהביא כהקשר הזכרת רעיון זה את האיוור של זאב, כיצד היה נראה לורד אבא אבן בתפקידו החדש, בוודאי לא שכה כי באותה הז'ת

לורד אבנרי
בזכות החלק הקר

דמנות יצר זאב עוד לורד א"א אחד — הלא הוא אורי אבנרי, שוכה באיוור של זאב לתואר לורד מיסדר-הגרט (וכנראה בזכות חלקו השני, הקל, של העולם הזה). **אורי אדמוני**, רמת-השרון

בית-לחם של פלדה

על התופעה של ערים המצויות באר-צות שונות, אך נושאות שמות זהים (מיכתבים", העולם הזה, 29.6.88)

אודיסה איננה המיקרה היחידה על מפת העולם שעיר בקצה האחר של העולם נושאת את שמה של עיר בקצה האחר של העולם. כך, למשל, מצוייה ברומס-מיוח קנדה עיר די גדולה וכרבע מיליון תושבים) בשם לונדון, ולמרבח הפלא היא גם יושבת, כדיוק כמו אחרות הגדולה, על גדותיו של נהר הנקרא נהר התיימו.

ואחד ממרכזי תעשיית-הפלדה במדינת פני-סילבניה האמריקאית היא העיר בית-לחם, שנוסדה לפני 250 שנה לא, כפי שאפשר היה לצפות, עליירי יוצאי בית-לחם המקורית, אלא דווקא על-ידי מהגרים ממה שנקרא היום צ'כוסלובקיה, בניה של כת דתית שביקשה להנציח את שמו של מקום תנ"כי ולחדשם החדשה.

דן ליברמן, תל-אביב

הרבה חנטריש

על מקורה של מילת-עגה (יומן אי-שי", העולם הזה 6.7.88)

זה נכון שחנטריש נולד מצירוף שתי המילים הערביות קנטאר וריס והתרגום הסביר הוא מיסקל-נוצות, יעני בילבול-מות, עיסקרי-אוויר וכדומה.

אבל צריכים להוסיף כי המדובר בהרבה חנטריש או, ליתר דיוק, בהרבה נוצות. כי קנטאר הוא מאה רוטל, שהם 250 קילו. **פאזי אנבריה**, נצרת

לפני חמישה חודשים הגנתי בכמה שורות על התקפה פרועה, שתקף חפר את יוסי הראל, אחד הלוחמים הגדולים של המאבק לעצמאות. הראל הביע הזדהות עם ספינת-המגורשים הפלסטינים, שאמורה היתה או להפליג ארצה. היתה זאת מחד פילים המפורסמת מכולן, אנטורוס. על כך יצא קיצפו של הפיזיונאי.

השוויתי את עברו של חפר לזה של הגבר" (כפי שנקרא הראל בימי פרשת-לבון, בגלל פער לתו לחשיפת העסקי-בישו). חפר נעלב והגיש נגדי תביעה פלילית, על פי החוק האנטי-דמוקרטי הנפסד, החוק לאיסור לשון-הרע (שקראנו לו בש'עתו, על פי ראשי-תיבותיו, חוליר"ע).

כתימוכי לשענותיו הביא מיכתבים של גור-לרהר, שאישרו כי היה ב'2 (שתיו) פעולות בשנת תש"ח — בשעה שבני-גילו השתתפו בעשרות.

בשבוע שעבר היה עלי להגיב על כתבי-האי-שום הפלילי. נציגי, עורכי-הדין דן אסן, ממישררו של אמנון ויכרני, מטר בשמי הצהרה. **יוזי לשינה**:

הנאשם כתב את הכתבה נשואת המישפט בת' גובה על ההתקפה הארסית של חיים חפר על יוסי הראל, מפדק ספינת המעפילים אנטורוס ואחד הלוחמים המפוראים של תקופת המאבק לעצמ'אות. לאנברי לא היה בכך כל עניין אישי, ובכתבו את הכתבה נהג תוסילב מוחלט וללא כוונה לפי גוע כמובן של החוק לאיסור לשון הרע, ונקט ככל האמצעים הסבירים לבירור האמת.

אותה התקפה המחישה בעיני אבנרי את המצב העגום, שבו נמחק הקו בין החיילים הקרביים, גיבורי מילחמת-העצמאות, לבין הטרמפיסטים, שניצלו את תקופת המלחמה כדי לבסס לעצמם קאריירה ובכתבה הוא מחד כנגד מצב זה.

במילחמת-העצמאות נפלו חלל יותר מ-6000 חיילים קרביים, מיטב הנוער, וכנייהם משוררים וסופרים, מלחינים ואמנים לעתיד, ונפצעו אלפי פים. בין אותם חיילים קרביים ולוחמים לבין הטרמפיסטים, דוגמת חפר — מבדילה תהום.

לא למותר לציין כי אבנרי עצמו היה בתקופת מילחמת-העצמאות חייל קרבי מן השורה, ושהש'תתי לפחות ב'12 קרבות גדולים וביותר מ-50 פעולות קרביות, ונפצע קשה לקראת סוף-המל'תמה.

חפר טוען כי השתתף כלוחם בשני קרבות בת'קופת מילחמת-העצמאות — פשיטה על בית-המכס הסודי וקרוב על המשפחה. אבנרי מכחיש זאת, ויטען לחילופין כי גם היה חפר נוכח באותם אירועים — אוי היה זה במיסגרת תפקידו כ"משורר חצר", שהתלווה למפקדים שואפי-פיר-סום — ולא כלוחם או כחייל קרבי.

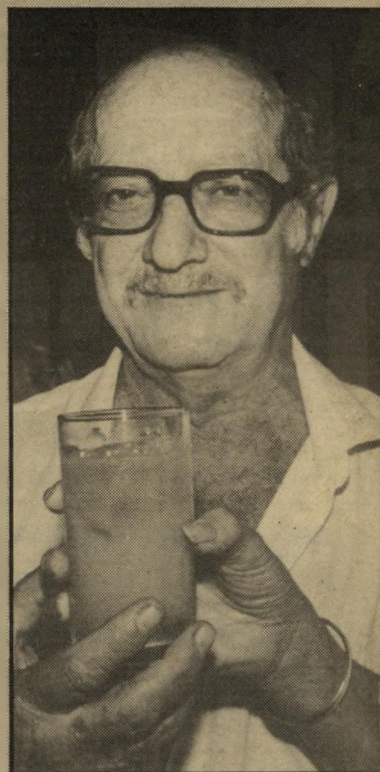
בתקופת מילחמת-העצמאות היה הקובל פיד מונאי ומנהל להקה צבאית — כשהוא מפאר את מעשי הלוחמים, אך לא משתתף במעשיהם. חנר'כרייך עלה כוכבו כמשורר הלוחמים, ונוצרה האגדה כאילו היה לוחם בעצמו.

בתקופת מילחמת-העצמאות לא היה חפר חייל קרבי, ולא השתתף באמץ הכביר והמפואר של החיילים הקרביים של תש"ח — למעשה הוא היה טרמפיסט של המלחמה.

אם חפר עדיין עומד מאחורי הגירסה שהוא מעלה בקובלנותו, מן הראוי שיעלה על דוכן-היע'דים ויחשוף עצמו לחקירה נגדית, על-מנת לטיע' לבית-המישפט להגיע לחקר האמת.

קיא י'ן

לפני כמה ימים קיבלתי מזמאה מיוחדת' במינה. היא באה מפיו של צני אהרני. צני אהרני היה חוקר בכיר של השב"כ, כש'הגוף הזה היה ידוע עדיין בשם שיד'כית, וכאשר אסור היה להזכיר את עצם קיומו. משום שאי-אפשר היה להזכיר את השם, המ' ציא העולם הזה או את המושג "מנגנון-החושך", הוא שנופץ או בארץ. גם אנשי השב"כ עצמם נהגו להשתמש בו כינם לבין עצמם. בימים ההם היתה נטושה מילחמה חמורה בין השיד'כית והעולם הזה. איסר הראל, מי שהיה תחילה מפקד השיד'כית ולאחר מכן ראש המוסד

חיים חפר

בין הלוחמים והטרמפיסטים — מבדילה תהום!

והממונה על כל שרותי-הכיסוחן, מורה כיום כפה מלא שאכן ניהל את המילחמה הזאת. פתחו את המיכתבים שלנו, צאתו לשיחותינו, עקבו אחי רינו, חיפו על מעשי-טרור שבוצעו נגדנו. כפי שגילה מנחם בגין, גם פנו אליו מטעם השב"כ, "גילו" לו שאני טוכן סובייטי והציעו לכלוא אותי במעצר מינהלי. בגין סיכל את המזימה, תבע הוי' כחות ואיים לגרום לשערורייה לאומית. נתקלנו אז בצני אהרני כמה פעמים. הוא עמד מולנו בכמה פרשות.

עכשיו, אחרי 30 שנה, קיבלתי מעין ד"ש ממנו. כתב העולם הזה, יוסי עינדור, ערך עליו כתבה בעת כיקורו בארץ (ראה עמודים 14-15). תוך כדי שיחותיהם אמר לו אהרני: "מסור לאורי אבנרי שאחרי הרבה שנים שבהן הייתי בשני צידי המית'רס, הגעתי למסקנה שהוא צורק ככל מה שהוא אומר!"

"טרמפיסט של המילחמה"

ומאיש-השב"כ לפיזיונאי חיים חפר.

דן ליברמן